

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att ikraftträdandebestämmelsen för de bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller beskattningen av frivilliga individuella pensionsförsäkringar preciseras så att premierna för en frivillig pensionsförsäkring som tecknats före den

1 januari 2005 är avdragsgilla utan hinder av att försäkringen enligt försäkringsavtalet kan återköpas även på grund av att den försäkrades make är arbetslös.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2005.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Man har i inkomstbeskattningen velat inrikta avdragsrätten för premierna för frivilliga individuella pensionsförsäkringar enbart på pensionssparande. Därför är en förutsättning för att premierna skall kunna dras av att pensionen i form av ålderspension kan betalas först då den försäkrade har uppnått angiven ålder. I vissa situationer har försäkringsstagaren dock rätt att säga upp försäkringen före pensionsåldern och få försäkringens återköpsvärde, vilket beskattas på samma sätt som pension.

I samband med företags- och kapitalskatte-reformen ändrades bestämmelserna om inkomstbeskattningen av de frivilliga pensionsförsäkringarna. Bestämmelserna i inkomstskattelagen (1535/1992) gällande försäkringspremiernas avdragsgillhet ändrades bl.a. så att pensionsåldern höjdes och i inkomstskattelagen togs in de bestämmelser om grunderna för återköp som tidigare saknades i lagen. Enligt 54 d § 2 mom. i inkomstskattelagen, vilket lagrum träder i kraft vid ingången av 2005, är en förutsättning för att försäkringspremierna skall vara avdragsgilla att försäkringen enligt försäkringsavtalet inte skall kunna återköpas före pensionsåldern av 62 år på andra grunder i samband med den försäkrades situation än på grund av dennes arbetslöshet under minst ett år, på grund av

bestående invaliditet eller på grund av makens död eller på grund av äktenskapsskillnad.

I samband med beredningen av propositionen behandlades som en eventuell grund för återköp även makens arbetslöshet, som i beskattningspraxis har godkänts som grund för återköp. Eftersom man såsom en förutsättning för skattestöd ville framhåva höjningen av sparbeloppet först efter att den angivna åldern uppnåts stramades de förutsättningar för återköp som hänför sig till beskattningen i vissa fall åt. Rätten att lyfta sparade medel före pensionsåldern på grundval av någondera makens arbetslöshet kunde under de nuvarande arbetsmarknadsförhållandena leda till att pensionssparandet ändrar karaktär och blir någon form av arbetslöshetsförsäkring familjevis. Makens arbetslöshet togs av denna orsak inte in i bestämmelserna som grund för återköp.

I ikraftträdandebestämmelserna för bestämmelserna i inkomstskattelagen ingår föreskrifter vars syfte bl.a. är att försäkringsavtalets parter skall ha tillräckligt med tid att vid behov ändra de försäkringsavtal som ingåtts innan regeringens proposition överlämnas till riksdagen. På försäkringar som har tecknats senast den 5 maj 2004 tillämpas den pensionsålder som anges i tidigare bestämmelser ännu under skatteåren 2005-2009. För att avdragsrätten skall bibehållas efter 2009 skall det avtalsvillkor som gäller den i för-

säkringsavtalet avsedda pensionsåldern ändras. Då ikraftträdandebestämmelserna utarbetades beaktades inte att makens arbetslöshet dessutom hade nämnts som grund för uppsägning av avtalet i de flesta försäkringsavtal. Saken behandlades inte heller i samband med att experter hördes då lagförslaget behandlades i riksdagen, fastän ikraftträdande-frågorna i övrigt intog en central ställning. För att rätten att dra av premierna i dessa situationer skall bibehållas förutsätts att avtalet ändras så att makens arbetslöshet som grund för återköp stryks i avtalet. Det finns i praktiken inga förutsättningar för detta på det sätt att de ändrade avtalsvillkoren kunde vara i kraft från och med ingången av 2005, då de nya bestämmelserna om rätten att dra av premierna träder i kraft.

Därför föreslås att till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen fogas ett nytt 11 mom., enligt vilket premierna för en frivillig pensionsförsäkring som tecknats före den 1 januari 2005 är avdragsgilla utan hinder av att försäkringen enligt försäkringsavtalet kan återköpas även på grund av att den försäkrades make är arbetslös. Eftersom ärendet ur pensionspolitisk synvinkel inte är centralt, skall avdragsrätten även gälla tiden efter 2009.

För tydlighetens skull tas i den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen även in ett om-

nämmande av att 34 a § 4 mom. inte tillämpas i dessa återköpssituationer, enligt vilket lagrum en utbetalning som görs i strid med 54 d § 2 mom. räknas som inkomst förhöjd med 50 procent.

2. Verknningar

Ändringen av ikraftträdandebestämmelsen i inkomstskattelagen är till sin karaktär en teknisk rättelse. Ändringen gör det möjligt att bibehålla avdragsrätten i fråga om de avtal i vilka makens arbetslöshet nämns som grund för återköp.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

4. Ikraftträdande

Den ändrade ikraftträdandebestämmelsen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Den tillämpas första gången vid beskattningen för 2005.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen av den 20 augusti 2004 om ändring av inkomstskattelagen (772/2004) ett nytt 11 mom. som följer:

Premierna för en frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats före den 1 januari 2005 är avdragsgilla utan hinder av att försäkringen enligt försäkringsavtalet kan återköpas även på grund av att den försäkrades make är arbetslös. Härvid tillämpas inte vad som bestäms i 34 a § 4 mom. En försäkring anses ha blivit tecknad när premier enligt försäkringsavtalet har börjat betalas.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2005.

Helsingfors den 26 november 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Antti Kalliomäki*